

Motion till riksdagen

1988/89: Ub37

av Ann-Cathrine Haglund m. fl. (m)

med anledning av prop. 1988/89: 150 med förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1989/90, m. m. (kompletteringspropositionen)

Inledning

Förstärkning av forsknings- och utvecklingsarbetet med de Europeiska gemenskaperna.

Den inriktning som regeringen nu ger uttryck för vad gäller samarbetet med EG:s forsknings- och utvecklingsprojekt innebär en prioritering av tekniskt och industriellt samarbete.

Moderata samlingspartiet delar regeringens uppfattning om betydelsen av ett nära samarbete och medverkan i EG:s forsknings- och utvecklingsprojekt.

Sveriges möjligheter att i framtiden delta och även hävda sina intressen har sin grund i hur intressanta vi ses som samarbetspartner för EG, vilket i sin tur helt och hållet är avhängigt kvaliteten i de svenska insatserna.

Excellens inom olika områden är den främsta meriten för ett fullvärdigt deltagande i det internationella forsknings- och utvecklingsarbetet. Sverige har inom en rad områden en tätposition vad gäller såväl kunnande som teknik. Det är naturligt att de svenska ansträngningarna koncentreras på en fortsatt utveckling av denna kompetens.

Samtidigt måste konstateras att åtskilligt av den teknik som lagt grunden för vårt välstånd sedan många år nått ett stadium av mognad. Ny kunskap och nya landvinningar måste till om vi skall kunna hålla en tätposition bland de industriellt utvecklade nationerna.

Forskning och industriell verksamhet kan endast utvecklas med hjälp av kompetenta personer. Grunden för denna kompetens skapas i vårt utbildningssystem. Det är helt nödvändigt att utbildningssystemet fungerar så att kompetens vidmakthålles och utvecklas. Enligt vår mening behövs kraftfulla insatser för att rekrytera lämpliga personer till högre utbildning och forskning.

Vi har i vår motion rörande utbildningspolitiken 1988/89:Ub806 redovisat vår syn på vilka åtgärder som bör vidtas för att åstadkomma en ökad rekrytering och en ökad kvalitet i den högre utbildningen. I skenet av den inriktning som regeringens förslag nu har vill vi anföra följande:

Utöver den kraftfulla satsningen på gemensam forskning och utveckling satsar EG-länderna stora belopp på att bana väg för en framtida förståelse för betydelsen och innebörden av ett utvidgat internationellt samarbete. Gemenskapens utbytes- och stipendieprogram syftar utöver kunskapsut-

bytet till skapandet av en europeisk identitet, ett utvidgat kontaktnät och en vilja till fortsatt integration.

Sverige bör enligt vår mening på motsvarande sätt aktivt medverka till en ökad internationalisering. Detta kan inom ramen för den högre utbildningen ske genom en kraftigt ökad stipendieverksamhet. Utlandsstudier är en betydelsefull källa till kunskap, inspiration och insikt om den egna rollen. Regeringen bör senast i nästa budgetproposition återkomma med förslag om ökad utbytes- och stipendieverksamhet.

En annan väg till ökad kunskap och ökad internationalisering är att i ökad omfattning inbjuda gästforskare till svenska universitet och högskolor. En viktig fördel med en sådan åtgärd är att denna verksamhet även kan komma de nyare högskolorna till del och därmed tillföra dem kontakter med aktuell forskning.

Skolväsendet

Regeringen redovisar i propositionen att en klarare ansvarsfördelning bör eftersträvas vad avser skolverksamheten. Statens ansvar för mål och utvärdering slås fast medan frågan om arbetsgivaransvaret för lärarna bör bli föremål för en analys.

En sådan förutsättningslös analys av konsekvenserna av en eventuell kommunalisering av lärartjänsterna har sitt givna värde inför en fortsatt saklig diskussion i dessa frågor.

Vi har i vår ovan nämnda motion 1988/89:Ub806 även redovisat vår syn på skolans styrsystem. Vi anser att följande punkter kan tjäna som utgångspunkt för föräldrarnas och samhällets inflytande över skolan:

- Klara mål som sätter kunskaper och färdigheter i centrum.
- Betyg som redovisar kunskaper och färdigheter i relation till läroplanens krav.
- Ett statsbidrag som följer elevens val av skola.
- Ökade möjligheter att välja inriktning och studiekurs efter intresse.
- En fristående organisation för utvärdering av skolresultaten.

Bidrag till sociala avgifter

I en partimotion och en annan kommittémotion yrkar vi avslag på regeringens förslag till höjning av ATP-avgiften och sänkning av folkpensionsavgiften.

Under förutsättning att våra förslag bifalls avstyrker vi förslaget till förändringar av statsbidraget för skolväsendet i denna del.

Utbildning för tekniska yrken

Regeringen föreslår att ytterligare 20 milj. kr. anvisas högskolan i Sundsvall/Härnösand. Regeringen anför att det nu är motiverat att förstärka högskoleutbildningen inom områden som höjer den lokala kompetensen och ökar möjligheterna för ungdomar att stanna inom länet. Bl. a. föreslås en ny tvåårig ingenjörsutbildning inom kemiområdet och en komplettering av tvååriga utbildningar med s. k. påbyggnadsblock.

Motiven för varför regeringen nu lägger dessa förslag har inte klargjorts på ett tillfredsställande sätt. För bara någon månad sedan lade regeringen fram förslag om ny ingenjörsutbildning. Då redovisades inga behov av den nu föreslagna utbildningen. Inte heller tycks regeringen ha tid att avvakta resultatet av den regionalpolitiska utredningen, REK-87, vars förslag beräknas föreligga i juni i år.

Med den vaga utformning som regeringens förslag har måste vi konstatera att det ej klart framgår vad de föreslagna resurserna skall användas till. Man kan befara att denna form av spendersamhet från regeringens sida inte leder till önskvärd effektivitet och hushållning med allmänna medel.

Vi finner regeringens förslag illa underbyggt och avvisar detsamma. Regeringen bör återkomma med ett nytt och genomarbetat förslag.

Studiestöd m. m.

I en partimotion och en annan kommittémotion yrkar vi avslag på regeringens förslag till höjning av barnbidraget som en kompensation för ökade kostnader till följd av förslaget om avskaffande av mjölksubventionerna.

Under förutsättning av bifall till våra förslag rörande mjölksubventioner och barnbidrag bör ingen förändring ske av studiebidragen.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad utbytes- och stipendieverksamhet,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fler gästforskare vid svenska universitet och högskolor,
3. att riksdagen under förutsättning av bifall till yrkande 8 i motion 1988/89: Fi60 av Carl Bildt m. fl. (m) och yrkande 4 i motion 1988/89: Fi88 av Sten Svensson m. fl. (m) avslår regeringens förslag till justeringar i statsbidragssystemet till skolväsendet,
4. att riksdagen avslår regeringens förslag att till utbildning för tekniska yrken anvisa ytterligare 20 000 000 kr,
5. att riksdagen under förutsättning av bifall till yrkande 6 i motion 1988/89: Fi60 av Carl Bildt m. fl. (m) och yrkande 1 i motion 1988/89: Fi88 av Sten Svensson m. fl. (m) avslår dels regeringens förslag om ändring av studiestödslagen (1973: 349), dels förslaget till ytterligare medelsanvisning med 192 000 000 kr.

Stockholm den 10 maj 1989

Ann-Cathrine Haglund (m)

Göran Allmér (m)

Birger Hagård (m)

Ulf Melin (m)

Elisabeth Fleetwood (m)

Hans Dau (m)

Birgitta Rydle (m)

Rune Rydén (m)